

פרוטוקול מס' 37

מישיבת ועדת העבודה שהתקיימה
ביום ד', ט"ו בסיון תשל"ד, 5 ביוני 1974 בשעה 08.30

נ כ ח ר:

חברי הוועדה:
ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ר
ה. זיידל
ל. דיציאן
מ. גז
א. לין
פ. גרופר
י. יודין
א. אבטבי

מוזמנים:
ש. ברמה - היועץ המשפטי של ההסתדרות
מר מאירוביץ - מועצת פועלי עפולה
ג. תמיר - כונס נכסים של מפעל "גרב יפה"
מ. גורן - " " " " " "
מ. זהבי - מנהל חט" הסקסטיל והעור
משרד המסחר והתעשייה
מר לאור - משרד האוצר
א. כהן - ועד העובדים - מפעל "גרב-יפה"
ב. מחתיה - " "
י. חלבי - " "
מ. סגל - " "
י. גרנות - " "
ד. איילון

מזכיר הוועדה: י. שומרון

ר ש מ ה: מזל כהן

סדר היום: הצעת ~~הדיוק~~ של חה"כ מ. שחל בענין הבטחת פיצויי פיטורין לעובדים וקבלתם בפשיטת רגל ופירוק חברה. *באופן יחסי - יפה*

הצעת חוק של חה"כ מ. שחל בענין הבטחת פיצויי פיטורין לעובדים וקבלתם בפשיטת רגל ופירוק חברה

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני מתכבדת לפתוח את הישיבה היום, אנחנו ממשיכים בדיון

על הנושא שהעלה חה"כ משה שחל והוא, הבטחת פיצויי פיטורין לעובדים וקבלתם בפשיטת רגל ופירוק חברה.

בישיבה הקודמת שמענו את נציגי ההסתדרות, נציגי העובדים, מזכיר מועצת הפועלים, ובוועדה, ע"פ דעות שהשמיעו החברים, סכמנו לחלק את הנושא לשני חלקים: חלק ראשון - המצב העובדתי הקיים היום לגבי המפעל, לגבי הפעלתו, הבטחת העסקתם של העובדים, הבטחת אותן זכויות, שכתוצאה מפיגורים שהמעסיק לא הדביק את התשלומים, נפגעות זכויות ממשיות של העובדים; חלק שני - מתייחס לענין פשיטת הרגל, והבטחת זכויותיהם של העובדים.

אנחנו רוצים, בצעה אחת עם

כונס הנכסים, עם נציג משרד המסחר והתעשייה, לברר מה אפשר לעשות כדי להתגבר על הקשיים הללו שעומדים בפני ציבור העובדים במפעל "גרב יפה", ומההסתדרות בקשנו לדעת מה אפשר לעשות כדי להבטיח שזכויותיהם של העובדים בקרנות לא תיפגענה.

כאשר קיימנו במושב הקודם דיון,

כתוצאה מהצעת חוק שהובאה, על מקרים של פשיטת רגל וקרנות, הובטח שבתקנון הקרן יכלול סעיף המבטיח שזכויותיהם של העובדים לא תיפגענה במקרה של פיגורים. אנחנו רוצים לדעת, מה התקדם בנושא הזה.

אני הייתי מתחילה עם מר גרשון

תמיר, כונס הנכסים. תספר לנו, כיצד המפעל עומד היום, מה המצב, מה אתם חושבים לגבי העתיד, האם אתם מחפשים קונים למפעל, מה יהיה עם העברת המפעל וכל הבעיות הללו.

ג. תמיר:

קודם כל, אנחנו שני כונסים, ואני חושב, שדווקא בקשר לשאלה

של היום, הוא המחאים לענות את החשובה, מבחינת סכויי מכירה והפעלה. אני יכול לתת פרטים על המצב המשפטי בנוגע לפיצויים.

המצב בקשר לפיצויים הוא כזה -

למעשה, כשכונסי הנכסים נכנסו לתפקידם, היה פיגור בשכר העבודה של כ-5 שבועות. בהתאם לחוק, כשכונסי נכסים לתפקיד, הם אינם רשאים לשלם חובות לגבי העבר. על-מנת להמשיך את ההפעלה של המפעל, כמובן, שלמנו את הפיגור של המשכורת, וזה על-חשבון דין קדימה שיגיע בעתיד.

לפי החוק, מגיע לעובדים

2.100 לירות דין קדימה לפני תשלום עבור שכר עבודה בפיגור, ו-1.050 לירות עבור פיצויי פיטורין. יחד עם זאת, ניתן להעביר משכר העבודה לפיצויים, במידה ושכר העבודה לא מגיע ל-2.100 לירות ומגיע יותר פיצויים. הפשרה היא, שניתן להעביר משכר העבודה לפיצויים ולא ניתן להעביר מפיצויים לשכר עבודה.

המצב כזה, שהעובדים במפעל

"גרב יפה" מתחלקים, למעשה, לשני סוגים: ישנם כ-500 עובדים באופן כללי, מהם ישנם כ-50 עובדים ותיקים, ודווקא העובדים הותיקים האלה, הם חמיד יותר נפגעים, מפני שלהם מגיעים סכומים מעל 10.000 לירות.

כשנכנסנו בתור כונסי נכסים,

והיו בפיגור, והשלימו את המשכורת, אז נאכל להם כבר, למעשה, 2,100 לירות. הם לא יהנו מפריבלגיה בחוק כתוצאה מזה. כשאנחנו נמכור את נכסי המפעל ונשלם את הפיצויים, אז תהיה אפשרות לשלם לכל העובדים שעוד לא קבלו פגורי משכורת עד 2,100 לירות, ולאותם עובדים שיש מרווח, נוכל גם מזה לקחת.

סכומים אלה יהיו רחוקים מלכסות את הפיצויים שמגיעים. ככל שהעובד יותר ותיק, אז מצבו יותר גרוע.

אפשר לומר, שהסכום שיחסר, במידה ונמכור את המפעל, מתקרב לחצי מליון לירות, ואת הסכום הזה, מבחינת החוק הקיים היום, אין כל אפשרות לשלם אותו. לא לכוונס הנכסים ולא לבית-המשפט. זה מצב לא טוב, אשר גורם נזק רב לעובדים. כל ההשלכות, כתוצאה מזה, כבר דובר עליהן ואני מתאר לעצמי, שזה ימצא את תיקונו בחוק.

מיום שאנחנו התמנינו, שמנו בראש דאגתנו, למעשה, את ענייני העובדים. במסגרת 3.150 לירות, אנחנו נשלם את הכל, כי זה בא בזכות צדיפות ראשונה. אבל, יחסר סכום של כחצי מליון לירות, על-מנת לתת לעובדים את כל המגיע, ומגיע מעבר ל-3,150 לירות כפיצויים רגילים.

מר מאירוביץ: זה כולל את 5 השבועות של עבודה?

ג. חמיר: נוסף לזה. לגבי תקופת כינוס הנכסים, אנחנו מכסים את כל התשלומים הסוציאליים שדרושים: מבטחים, מס-מקביל, על-מנת שהעובדים יוכלו לקבל את העזרה הרפואית וכל זכויותיהם המלאות לגבי תקופת הכינוס, ואין בעיות בקשר לזה.

אני רוצה לציין, שיש שיחוף פעולה מלא מצד ועדי העובדים ומצד מועצת הפועלים, ואנחנו עובדים בהרמוניה מלאה, והם מסייעים לנו הרבה. הודות לעזרה זאת, אנחנו מצליחים להפעיל את המפעל, למרות שהדבר לא קל, ויש לנו, מדי פעם, קשיים. אבל, עד היום העניינים הולכים בצורה זו או אחרת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: מה עם הפיגור?

ג. חמיר: הפיגור, לפי החוק, לא יוכל להשתלם. זה מעבר לחצי מליון לירות, וגם לזה, אין כיסוי בחוק.

ה. זיידל: אם יש פיגור של 5 חדשים, הם מפסידים את הזכויות עבור חדשים אלה.

ג. חמיר: כרגע, בתקופה של כינוס הנכסים, הם מקבלים זכויות מלאות. במידה, ונכסי החברה ימכרו והתשלומים ישולמו, ולמבטחים לא שולם - ינהגו לפי תקנות של מבטחים. מנסיוני בעבר בענייני מבטחים, מגיעים בדרך כלל להסדרים, שפחות או יותר מניחים את הדעת בזמן המכירה. אבל, מבחינה פורמלית, זה המצב.

כאשר מפעל עובר מיד ליד, אפשר ביתר קלות למצוא לדברים אלה הסדר, מאשר דברים אחרים. אבל, זו בעיה, וזה מעלה את הסכום שחסר בעוד כרבע מליון לירות.

ה. זיידל: ב-5 חדשים אלה, חסר גם החלק של העובד?

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: כן. ניכו לעובדים ולא הכניסו לקרן. לכן, אנחנו רוצים,

שהזכויות בקרן לא יפגעו.

ג. חמיר:

אני מציע שתשמעו את חברי בקשר להפעלה.

מ. גורן:

כאשר החוק, שהוא למעשה גלגול של החוק המנדטורי, קבע את הסכום של 3,150 לירות: 2,100 לירות שכר עבודה ו-1,050 לירות פיצויים, זו הייתה תקופה, שמפעלים בארץ בעלי וחק היו מעטים. פשיטת רגל זו חופעה של מפעלים חדשים. הסיכוי, שמפעל חדש יפשוט את הרגל, הוא יותר גדול מאשר מפעל ותיק. כאשר המדינה הולכת ומתבגרת, גם המפעלים מתבגרים, וכיום יוצא, שיש יותר סיכויים, מבחינה סטטיסטית, שהמפעלים שיכשלו, יהיו גם מפעלים בעלי וחק. ואז, נוצרת בעית הקרן של הפועלים שמחזיק המפעל, מחוץ לפועלים החודשיים. אם לפני 12 שנה היה סכום של 2,100 לירות משכורת ממוצעת של 4 חדשים, היום זו משכורת לחודש וחצי.

תמיד, כאשר נכנס למפעל כונס נכסים, הוא נכנס כאשר מצבו של המפעל היה קשה לפני כינוס הנכסים. תמיד, מכריזים את הכינוס לפני המשכורת, וברגע שנכנס כונס הנכסים, הוא חייב משכורת לפועלים.

לגבי המפעל עצמו - הענף הזה, נמצא במשבר וקשה לחזות מתי הוא יתאושש בצורה מוחלטת. כאשר התחילו ללבוש את המכנסים, הדבר הוריד את הביקוש בעולם, וכחוצאה מזה 70% מהמפעלים בעולם נסגרו. כיום, ישנה התאוששות קלה ביותר, שנובעת מתוך זה שנסגרו מפעלים בנושא זה, וברוב המקומות בעולם, תעשיית הטכסטיל אינה תעשייה של שכר גבוה. ברגע שנסגר מפעל, הפועלים מתפזרים למפעלים אחרים.

יש איזו תקווה להיות על פני המים. מכושר תפוקה של 12 אלף תריסר גרביים לחודש הגענו ל-140 אלף תריסר גרביים לחודש. כדי להעסיק את הפועלים, הממשלה הזרימה כספים, וכחוצאה מהתאוששות קלה, הצלחנו להשיג הזמנות, וכיום, יש למפעל הזמנות קבועות לזמן של 8 חדשים מראש, למעלה מ-100 אלף תריסר גרביים לחודש, שזה מעבר לנקודת האיזון של המפעל. הכרזנו מכרז, אבל, למעשה, לא הייתה הצעה ממשיכה עד כה, מכיוון שכאשר מגיעים למצב הנוכחי של הפסד, אף אחד לא מגיש הצעה טובה.

אנחנו מתחילים, החל מחודש זה, לעבוד על הזמנות גדולות ומקווים שבחדש אוגוסט נגיע ל-100 אלף תריסר גרביים. אמרנו לפועלים, שבתחילה המורל שלהם היה נמוך, שאיננו יכולים, מבחינת החוק לעשות הרבה, ותקוותם היחידה היא, שהמפעל ימכר בצורה מהירה ואז תהיה להם אפשרות מקוח בזמן העברת המפעל. אני מניח, שדה-פקטו, לא נהיה מסוגלים למכור את המפעל, לפני שנוכיח שאנחנו מסוגלים לייצר את ה-100 אלף תריסר גרביים לחדש ונוכיח שהמפעל מרוויח. הערכת היא, שבסוף אוגוסט נחדש ביתר שאת את התוצרת ונגיע לנקודת איזון.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

מה הייתה התפוקה קודם?

מ. גורן:

עד מרס 1973, המפעל הרוויח, לכל הדעות. המפעל התמוטט כתוצאה משלושה דברים: 1. למפעל היה חוזה, זמן רב, עם חברה גרמנית גדולה, ונקנה ציוד מיוחד במינו רק למבצע מיוחד זה. החברה הגרמנית הזאת בעצמה נכנסה לקשיים והפסיקה את החוזה. המפעל לא היה מוגן מפני הפסקת החוזה. כתוצאה מכך הורידו את התפוקה.

2. הייתה עוד חברה בצרפת.

כאשר החברה בצרפת פשטה את הרגל, שהיא הייתה קונה חלק מהתוצרת למפעלה שבצרפת, המפעל הפסיד, נוסף לשוק שהוא איבד.

3. בעל החברה הקים חברת שיווק

בצרפת שגם לה היו הפסדים, והיא צברה מלאי ששוויו כמליון דולר, כך שמצד אחד היו חייבים את הכסף, ומצד שני, אי-אפשר היה לשלם.

ל. דיציאן:

הם לא הלוו את הכסף?

מ. גורן:

לא. הצלחנו למכור את המלאי.
החברה שייכת לבעל המפעל,

וההפסדים של המפעל. בגלל ההפסדים בצרפת ובארה"ב, הגיע המצב לזה שבחודש ספטמבר ירדה התפוקה מ-220 אלף תריסר לחודש, ל-30 אלף תריסר גרביים לחודש.

סיכויי המפעל היום, יותר

ורודים. אנחנו עוברים את תקופת השפל העונתי. הצלחנו להשיג הזמנה טובה מאוסטרליה, אשר זה מגשר על תקופת השפל, ויש סיכוי שלקראת חודש אוגוסט, המו"מ עם הקונים יוכל להתקדם על בסיס כלכלי, ואז אנחנו מקווים שנוכל למכור אותו.

לדאבוני, אין סיכוי, ואנחנו

גם לא מבקשים יותר. הסכום שאנחנו מבקשים היום הוא סכום שבא לכסות את הנושים המובטחים בלבד. כדי לכסות את כל הנושים המובטחים ובעלי זכות קדימה, הגענו לסכום של: $6\frac{1}{2}$ מליון לירות. מנכסים קבועים מקבלים עוד $1\frac{1}{2}$ מליון לירות. ברגע שמישהו יתקרב לסכום הזה, אנחנו נמכור את המפעל. בינתיים, לא מתקרבים לכך. אין כל סיכוי, במצב הקיים, שמישהו מהנושים הלא מובטחים יקבל פרוטה אחת.

ל. דיציאן:

בכמה זה מתבטא?

מ. גורן:

כ-4 מליון לירות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

כמה מגיע לבנקים ולממשלה?

ג. תמיר:

זה מחולק לשתי חברות: "גרבי יפה" ומפיבה. ס"ה החובות של שתי החברות לבנקים ולממשלה - מעל 2 מליון לירות. ריכוז החובות של "גרבי יפה" לדין קדימה וחובות מובטחים הוא 5 מליון ו-558 אלף לירות; ומפיבה - 1 מליון ו-361 אלף לירות. יש שני כונסי נכסים. זה מקובל ה. זיידל: שיש שניים, או שיש חלוקה?

ג. תמיר:

בדברים האלה אין חוק. אבל, יש מקרים, בייחוד אם הדבר כרוך

בהפעלה, אז זה רצוי וטוב.

ה. זיידל:

האם מר גורן היה המנהל?

ג. תמיר:

הוא לא היה מנהל. הממשלה הזרימה כספים למפעל הזה מכל מיני סיבות שלא צריך לפרט אותן. ביחד עם הזרמה זאת, היא בקשה שיהיה אדם נאמן מטעמה כדי שיפקח לאן ילך הכסף. למר גורן לא היה מעמד משפטי בחברה, אלא היה אדם חיצוני שפיקח על העניינים, ומאחר שמר ליברמן עזב את ה"ספינה הטובעת", מר גורן ניהל את העניינים עד לתקופת הכינוס.

כינוס נכסים זהו אקט משפטי.

באותו זמן שבא ענין המינוי, הביאו את הארגומנט הזה, שמר גורן מתמצה בעניינים והמליצו בפני בית-המשפט, ובית-המשפט קיבל את הטיעון הזה.

ב. מחתיה:

דבר ראשון, בקשר למה שנאמר, שמשלמים את החוב ל"מבטחים" -

קרה אסון, ועובד שלנו נפטר. המשפחה טובלת, כתוצאה מפיגורים בתשלומים לקרנות.

דבר שני, בקשר למשכורת של

5 שבועות - קשה לנו לעכל את זה שנכנס כונס נכסים, עשה טובה ושילם את החוב על חשבון דמי קדימה. מר גורן ניהל את המפעל 5 חודשים והוא היה כל יכול, לכן, הוא היה צריך לדאוג עם הבנקים למשכורת שלנו. דבר לא נעשה,

שלמו את המשכורת ב-15 לחודש, כולנו שמחנו. אחרי שבועיים, אומרים לנו, זהה הולך על חשבון הפיצויים, אע"פ שהיו כספים בקופה. הכונס תפש את הכספים.

ציבור העובדים ראה במר גורן את האחראי. נתן בו אמון. הושטנו לו יד. הסכמנו לפיטורים באותו זמן, בתקופה שלפני בוא כונס הנכסים. אי-אפשר להגיד, שמר גורן לא היה אחראי באותה תקופה על המשכורת.

אותו הדבר לגבי התשלום הסוציאלי. עובדה שהוא הגיע להסדר עם הקרנות, התחיל לשלם ע"ח הפיגור. ברגע שנכנס כונס הנכסים, הוא הפסיק לשלם.

הדאגה שלנו היא, המשך קיום המפעל ופיצויים לעובדים. הכונסים הולכים מחר, אנחנו נצטרך להמשיך ולהתקיים שם.

מ. גורן: אני רוצה להמציא לכם אינפורמציה. לי לא היה קשר עם מפעל "גרבי יפה".

אני כלכלן, שעובד בממשלה. אני עובד גם עם בנקים. פנה אלי השר בר-לב באמצעות מר זהבי ב-17 לספטמבר, כאשר המפעל עמד ממש ללא תשלום משכורת, וביקש ממני למצוא דרך לשלם את המשכורת של 15 בספטמבר שהיה עבור חודש אוגוסט.

מכרנו את אחד המבנים של המפעל, כתוצאה מזה נשאר עודף של 650 אלף לירות. אמרו לי, אתה תדאג שהכסף יוצא רק לתשלום משכורת. מחוץ זה שלמתי קרוב ל-550 אלף לירות לתשלום משכורת. הדבר היה בסוף ספטמבר, כאשר בחירות היו צפויות בסוף חודש אוקטובר. באותה תקופה, נדמה היה לי שאין תקנה למפעל. לא רצו לפטר עובדים, ואמרו לי, תפקידך להחזיק את המפעל חודשיים-שלושה, אולי יקרה נס.

כוונה שניה - פנו אלי - בתור איש מקצוע לנסות ללמוד מה קורה כאן, ובקשו ממני לראות את שיטת הכסף או איך. ב-17 לספטמבר, באתי למפעל. היה מנכ"ל. היו בעלים. קודם כל, הייתי צריך לכבות שריפה, ואח"כ התפנית ללמוד מה קורה כאן. הבנתי שהבעיה היא ארה"ב. סוכס שאני אסע לארה"ב, ואנסה למסור את המלאי שישנו שם, על-מנת לעשות הסכמים עם קונים בארה"ב, תוך תקווה לאפשרות להפעיל את המפעל. נסעתי בסוף אוקטובר לאותה מטרה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: השאלה של העובדים הייתה פשוטה. אנחנו לא מעוניינים לדעת

מה עשית.

מ. גורן: למעשה, עד אמצע נובמבר, אני רק בדקתי מה מצב המפעל.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני מבינה שפעלת לפי הוראות שקבלת.

מ. גורן: זה ששלמו את המשכורת ב-15 לפברואר, זה היה קיים

תמיד במפעל.

מ. זהבי: אני מצטער שלא ידעתי מראש על מה הדיון, יכול להיות שהייתי מצטייד בנתונים על המפעל. אני הבנתי שהדיון הוא על תשלומי פיצויים לעובדים מבחינה חוקית.

הוסבר בהתחלה מה היו הסיבות שהמפעל פשט את הרגל. היתה סיבה נוספת לכך. מר ליברמן היה בצרפת. הוא לא חי בישראל. מי שניהל את המפעל בארץ, זו היתה קבוצת מנהלים, מבלי שנציגות של הבעלים יושבה כאן. היה לו מנהל אחד, שבינתיים נפטר, אשר ניהל את כל קונצרן המפעלים שלו, והוא שלט בכל המפעלים שלו.

היתה עוד חברה בנתניה "אלפא", שהיא היתה סיבה נוספת לעניין, כי חברת "גרב יפה" השקיעה בחברת "אלפא" כ-2 מליון לירות. כאשר חברת "אלפא" פשטה את הרגל, היא גררה, באופן טבעי, את חברת "גרב יפה".

כדי להציל את המפעל, עשינו את העיסקה של מכירת הבניין. ומה שקרה, היה לפני הבחירות, ובלי כל קשר לבחירות. למשרד, בייצור גרבוניס כמפעל חשיתי, אין עניין. באו אלינו בהצעה להרחיב את המפעל. היום, יכולתי בלי בעיות להגיד - לא. אין לנו עניין בייצור גרבוניס, ומצידנו, כחעשיה, זה לא מעניין, אין לו עתיד. אם מפעל כזה לא היה בעפולה, אלא בת"א, והוא היה עומד בפני סגירה, מפני שהוא עוסק בגרבוניס - היינו אומרים לו לסגור את המפעל. גם היום, המפעל עדיין מפסיד.

מר ליברמן, ביקש ממני, לפני שנה, לאפשר לו להביא עוד 18 מכוונות, ואנחנו לא הסכמנו. עוד לפני שנתיים, המשרד קיבל החלטה, שענף הגרבוניס והסטרץ', זה ענף סיכון. מי שרוצה יעשה את זה על חשבוננו. התחלנו לעודד הסבת עובדים והעברתם מייצור גרבוניס לייצור קונפציה, מפני שראינו שענף הגרבוניס נמצא במצב מסוכן.

מר ליברמן משקיע חיובי, שהשקיע והסתכן. הוא גלגל כספים ממקום למקום, לא כל-כך בידיעתנו, ובסופו של דבר הוא הסתכן, ומפעל גרר מפעל. לכן, המצב הוא כזה, וצריך להזרים למפעל בעפולה כספים, כדי לקיים אותו וכדי שלא יסגר.

צלצלתי למר ליברמן לפריז ואמרתי לו: אנחנו מוכנים לנסות להציל את מפעל "גרב יפה". היות ואתה נמצא שם, ומנהל המפעל לא יודע לתת תמונה על המצב, לכן, אנחנו מוכנים לעשות את זה, בתנאי שנמנה נאמן מטעמנו ואתה תכיר בו.

ה. זיידל: באיזו שנה זה היה?

מ. זהבי: בספטמבר 1973.

פ. גרופר: עד אז היו רווחים במפעל?

מ. זהבי: אני לא יודע בדיוק. אף אחד לא ידע להציג מה מצב החשבונות. רק

היה ברור, שיש כאן מעורבים של 4 מפעלים, וכל אחד מעורב בתוך חברו, והבעיה שהתעוררה, לא התעוררה ב"גרב יפה", היא התעוררה בחברת "אלפא" בנתניה. כאשר חברת "אלפא" עמדה להסגר, התברר שהיא חייבת ל-"גרב יפה" שני מליון לירות ואם היא תיפול, גם השניה תיפול, ואחד גורר את השני.

אני בתפקיד זה מחודש אוקטובר 1972. הבעיות התחילו להתעורר עם "אלפא" במחצית 1973, ובאוקטובר פרצה המלחמה. אין קשר בין העניין הזה לבחירות, גם לא היום. גם היום אנחנו בודקים את האפשרות להזרים כספים למפעל, כדי לאפשר לכוונס הנכסים להמשיך להפעיל את המפעל.

מי שעוסק בטקסטילים, צריך לדעת שיש מצבים שלא יכולים לחזות אותם מראש. היום, מפעלי טקסטיל בכל העולם פושטים את הרגל. זה דבר שלא חזוי מראש.

מר גורן לא העלה עוד נקודה.
הבעיה היא לא רק בעיה של מימון, אלא גם בעיה חמרי הגלם להמשך הפעלת המפעל. חומר הגלם מיוסד על בסיס של נפט. כל החמרים האלה, קשה להשיג אותם, והמשך הפעלת המפעל, בהחלט תלויה בכושר שלו להשיג חומר גלם.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: נניח שתדאגו להמשך הפעלתו של המפעל -

מה יהיה הלאה? האם הקונה שאתם מחפשים ימשיך ביצור הקיים, או שאתם חושבים להסב לדבר אחר, ובלבד שהעובדים והמפעל ימשיכו לעבוד, כי עפולה לא התברכה במקומות עבודה רבים. אם אתה לא יכול לענות היום, נשמח אם בישיבה הבאה תענה עליה.

ה. זיידל: האם, בעת הקמת המפעל ע"י מר ליברמן, הוא קיבל עידוד ממשרד המסחר והתעשייה,

או לא? אם הוא לא קיבל עידוד, אתם יכולים להגיד: איך צורך במפעל, אתם דואגים מבחינה חברתית. אבל, אם הוא קיבל עידוד, והיום המצב כזה, יש לכם אחריות, לא רק מוסרית, אלא גם כלכלית. כי היום, מר זהבי אומר: אנחנו נגד מפעלים כאלה. מתקבל רושם, כאילו הוא לא קיבל עידוד.

מ. זהבי: הוא קיבל עידוד.

ל. דיציאן: האם בחקופה מ-15 לספטמבר עד לכניסת כונסי הנכסים, שולמו כל שכר העבודה וכל התשלומים לקרנות הסוציאליות? באותה תקופה קיבל מר גורן את האחריות על המפעל והוא הפעיל אותו.

מ. גורן: נהגתי כמו כונס דה-פקטו. שלמתי את כל התשלומים השוטפים ועכבתי, עד כמה שיכלתי, כל התשלומים לחובות.

ב. מתתיהו: אז מה עם המשכורת?

מ. גורן: המפעל משלם את המשכורת ב-15 לכל חדש עבור החודש הקודם. כשבאתי ב-17 לספטמבר, שלמתי משכורת עבור אוגוסט. ב-7 לפברואר התמנה הכונס, אז הוא חייב לשלם את המשכורת. ב-15 לפברואר שלמנו את המשכורת, אבל זה נחשב כבר ע"ח הפיצויים.

פ. גרופר: מר גורן ניהל את העניין ככונס נכסים ע"פ הוראה שניתנה ממשרד המסחר והתעשייה לפי הסכמת בעל המפעל. האם עד ה-7 בפברואר שלמת את הכל?

ל. דיציאן: לא שולם.

ג. תמיר: אני רוצה להעמיד את העובדות על אמיתותן. מר גורן לא היה לו מעמד משפטי במפעל, וכמו שמר זהבי אמר, הממשלה הזרימה כספים, כדי שמר גורן יוכל להמשיך להפעיל את המפעל, ובאותו זמן שמר גורן פעל, שולמו כל הדברים לשם הפעלת המפעל. ברגע שהתמנה כונס, התברר שדבר זה או אחר לא שולם. המשכורת השתלמה תמיד ב-15 לחודש, ואם התמנית ב-7 לפברואר ככונס, באופן טבעי, לא שולמה המשכורת, וברור מדוע חלק מהמשכורת נכנס לתוך הכינוס.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני מבקשת, שאנחנו נמצא תשובה לדברים הללו, וזה בעיקר מה שחשוב, בכדי

שנוכל להגיע למסקנות.

מ. זהבי: אנחנו לא רצינו שיהיו פיסורי עובדים, ורצינו שהפועלים יקבלו משכורת, ולמטרה המוגדרת הזאת הוזרמו הכספים למפעל. אם המומנט היחידי היה לשלם רק משכורת, ובזה לגמור, אפשר היה להגיד למר גורן, קח כסף, תשלם משכורת ובזה נגמר העניין. אבל, לא זו הייתה המטרה היחידה. המטרה הייתה להמשיך לקיים ולהפעיל את המפעל,

ולשם כך הוא הוציא את הכספים. בתוך זה היה צריך לשלם עבור חמרי גלם.

במקביל, נהלנו מגעים עם משרד

העבודה וניסינו לחפש פתרון להסבת עובדים. הפעולות האלה נמשכו עד יום הכיפורים. אח"כ פרצה המלחמה, ואני שרתתי במלואים. מה שקרה מיום הכיפורים עד חדש מרס, אני לא יודע לתת תמונה מדוייקת.

נושא שני שנשאלתי כאן - האם הממשלה

השקיעה במפעל או לא, ומידת אחריותה כלפי המפעל. במקרה, הממשלה השקיעה במפעל הזה. גם אם לא היחה משקיעה, עצם העובדה, שהמפעל קיים בעפולה ומעסיק כמה מאות עובדים, זה לא פוטר את הממשלה מאחריות. היא אחראית למצב התעסוקה שם, ואת האחריות היא נסתה לקיים בכל דרך, כדי להציל את המפעל.

המצב הזה, הוא לא רק בענף הטכסטיל.

בענף הכימיה אנחנו חכמים יותר? מי יכול לחזות עשרים שנה מראש התפתחויות טכנולוגיות. יכול להיות, שלפני 15 שנה מעריכים כדאיות של מפעל, מקימים אותו, ומסתבר כעבור 15 שנה, שזה לא כדאי.

בהתחלה המפעל היה רווחי והצדיק

את קיומו. העליות והירידות קיימות בכל ענף הטכסטיל. הממשלה, לפני זמן לא רב, שלמה למטויות כדי שיסגרו פלכים. היום, כל קילוגרם שיש בעולם חוטפים אותו. לא נותנים מפעל מאושר למטויות חדשות, למרות שבכל העולם מבקשים לקנות חוטים. הנושא הזה של מחזוריות בענף הטכסטיל הוא קיים.

היות ובמצב שפל, יש הרבה פירמות

שיוצאות מהענף, מגיעים לאיזו שהיא נקודת איזון, דבר המאפשר לצאת מתוך המשבר. אנחנו עושים כל מאמץ לעזור להם לעבור את תקופת המשבר. תקופת המשבר בגרבונים עברה. אני לא חושב שנחזור לתקופת הרווחיות שהיחה, אבל היום מתחילים להיות שוב רווחיים.

מה לגבי המשך הפעלתו של המפעל,
והאם הקונה החדש ימשיך בייצור

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

הגרבונים?

מקווים שכן.

מ. זהבי:

כאיש שעסקתי בסוגיה הזאת ואני מכיר את הנושא, אני יכול לומר

מר מאירוביץ:

מה היה הסטטוס של מר גורן בעפולה. לעובדים היו חייבים שכר של חודש אוגוסט וחמישה חדשי משכורת למבטחים וללשכת המס. לאחר מכן, הזרימו כספים למפעל, בהשפעתנו ובלחצנו, ולא בגלל הבחירות. כאשר התחיל מר גורן לעסוק בנושא, סכמנו אתו, בהיותו מפעיל ונאמן, שיתחיל לשלם מחוב העובדים למוסדות אלה 10% חודש בחודשו. ההסכם שנחתם בינינו היה טוב לחודש ימים. לאחר מכן, זה נפסק. כאשר הוא עבר מנאמן לכונס, החוב היה אותו דבר, פחות 10% ועם תשלום של 5 שבועות משכורת.

נשאלת השאלה - מי אחראי? אנחנו

יכולים להגיד, ששר האוצר או שר המסחר והתעשייה, שדאג להזרים את הכספים למפעל, הם אחראיים. מישהו צריך לשאת באחריות הזאת.

פה, היה ויכוח תיאורטי לגבי

מעמדו המשפטי של מר גורן. בינינו, זה נקרא מועצת פועלי עפולה עם משרד המסחר והתעשייה. ברור שראינו אותו כשליח נאמן של משרד המסחר והתעשייה.

אני רוצה לשאול כמה שאלות:

א. לין:

1. האם יש רואה חשבון למפעל?

בשלב מן השלבים האחרונים, לאחר שמר גורן קיבל את התפקיד מטעם משרד המסחר והתעשייה, רואה חשבון הזהיר את משרד המסחר והתעשייה, או את הנהלת המפעל על המצב הקשה של המפעל?

2. אני מקבל את המדיניות, באופן כללי, שמשרד המסחר והתעשייה מכיר עיר קטנה כמו עפולה כעיר עם בעיות, וללא כל קשר עם מערכת הבחירות, אני מקבל, שמשרד המסחר והתעשייה, כדי למנוע פטורי עובדים, הזרים כספים למפעל. יש הגיון בדבר, אבל כאשר אתה יודע מראש, במה אתה משקיע את הכספים. האם כבר אז, כשהעברת את הכספים, ידעת כיצד ואיך ישתמשו בכספים אלה, חוץ מחשולם לפועלים ולחובות? האם יש עתיד לשינוי פני הדברים של המפעל? יתכן, שהזרמת הכספים הכניסה את המפעל לבוץ יותר גדול.

3. השאלה מופנית למחלקה המשפטית של ההסתדרות. האם אתם העמדתם את עצמכם לרשותם של הפועלים, כדי להגן על זכויותיהם, ונכנסתם לדון לעמקה של הבעיה ולמצבו של המפעל? אם היה הדבר כך, אז העניין לא היה מגיע לוועדת העבודה.

ל. דיציאן:
אני קבלתי כאן, מטעם ועד העובדים, מספרים מסויימים, ואני רוצה לאמת אותם או להכחיש. בזמן שאתה, מר גורן, נכנסת בתור נאמן של הממשלה למפעל, עבדו במפעל 611 עובדים. בזמן שהוכרו כינוס הנכסים, היו 495 עובדים. זאת-אומרת, שמספר העובדים ירד בתקופה מאז שאתה נכנסת למפעל, כמעט לחצי.

השאלה הראשונה שלי היא: אותם עובדים שפוטרו בין התקופה של 17 בספטמבר עד ה-7 בפברואר, האם הם קבלו את כל הזכויות שמגיעות להם?

2. בקשר לעובדה שאתה נתמנית ככונס 8 ימים לפני שהיית צריך לשלם משכורת של חודש ינואר. כאשר אתה נכנסת, והממשלה הזרימה כספים, אחת המטרות היתה גם לשלם את חובות המפעל לעובדים, דהיינו, את משכורת אוגוסט, כדי שיוכלו להמשיך, ואז אתם שלמחם מהכספים שהוזרמו והפעלתם את המפעל מ-17 בספטמבר עד 7 בפברואר. בעד התקופה שאתה בתור נאמן של הממשלה נהלת את המפעל, נשארתי חייב לעובדים חמישה שבועות משכורת, ומה ששלמת ככונס נכסים על חשבון זכות קדימה לפי החוק. דהיינו, בתקופת עבודתך, אתה נשארתי חייב לעובדים חמישה שבועות, ולא שהמפעל נשאר חייב. אני רוצה על זה הסבר.

פ. גרופר:
שאלתי מופנית למר זהבי. מה ס"ה החוב היום, ומה הסכום שהממשלה השקיעה ישירות במפעל?

ל. דיציאן:
קרוב ל-7 מליון לירות.

פ. גרופר:
פה הוסבר, כאילו מר גורן, לא היה מנהל המפעל, אלא נשלח ע"י משרד המסחר והתעשייה כנאמן, כיועץ כלכלי. האם זה נכון, שבתקופה קצרה הפכת למנהל המפעל בפועל? בתקופה הקצרה שהיית מנהל, ואם היית מנהל - אני מביין שאז נכנס המפעל להפסדים עצומים - מה הסכום, שבתקופתך המפעל נכנס להפסדים, מהתקופה שבאת ועד שנמסר המפעל לכונסים?

למשרד המסחר והתעשייה - אני חושש מזה, שאדם אשר היה מנהל במפעל הופך להיות כונס.

מ. זהבי:
זו שאלה לבית-המשפט.

פ. גרופר:
אם מר גורן מונה ככונס נכסים, אז הוא ידע עוד קודם מה קורה פה. את המשכורות יכלו לשלם קודם. היתה אפשרות לשלם משכורת, במקום לשלם את זה לחובות או דברים אחרים. הרי כל הצלת המפעל היתה למען משהו, למען עפולה ולמען הפועלים שגרים שם. האם לא היה צורך לדאוג קודם לשלם את המשכורת ואח"כ לדאוג למשהו אחר?

י. יודיין:

בבירור הועלו הרבה דברים. אותי מעניין הדבר העיקרי. מסתבר,

שבחודש ספטמבר, הממשלה מצאה לנכון להכנס למפעל וליטול על עצמה את ניהול המפעל. לא כל-כך מעניין ההבחנה עכשו. היא יכולה לעניין את בית-המשפט. מאיזה חאריך האחראי מטעם הממשלה קיבל את התואר כונס נכסים? ברגע מסויים הממשלה לא מצאה דרך אחרת, ומאותו רגע היא באה בדברים עם ההסתדרות, קרי, מועצת פועלי עפולה ופרטה לפנייה, והציגה לפנייה את כוונותיה בקשר לניהול המפעל בכל מה שקשור לחנאי העובדים. ברור שהעובדים הסכימו לעבוד, על סמך חוקי העבודה, או שהיה מו"מ בין הממשלה ובין מועצת פועלי עפולה והושג הסדר אחר.

א. אבטבי:

שאלתי למשרד המסחר והתעשייה.

יכול להיות שאני נכנס לעניין

העסקי והכלכלי של המפעל. היה רצוי להמציא לוועדת העבודה תסקיר של משרד המסחר והתעשייה אשר יכלול את המצב העסקי של הנושא.

ושאלתי היא: מדוע הזרימו את

הכסף בזמן שהיה צורך לתת שכר לעובדים עבור אותה תקופה? מדוע אתם לא חושבים שצריך לשלם את 5 השבועות שלא שולמו? זה, למעשה, הביא ליתר חבון.

מ. סגל:

כאשר מר גורן נכנס למפעל, היה

ברור שהמצב חמור, ואני רוצה

לציין את ההסתדרות. הודות לשכנוע של מועצת פועלי עפולה המפעל לא נסגר. היתה תחזית לפשיטת רגל והיה החשש שיבוא כונס הנכסים. מר גורן הרגיע אותנו ואמר לנו, שהוא מבטיח, שלפחות שבוע-שבועיים לפני שיגיע כונס הנכסים הוא יודיע לנו, כדי שלא נפסיד את השכר ועוד דברים. מדוע הוא לא הודיע לנו?

טענתו של מר גורן היא, שהוא

היה בארה"ב, וכאשר הוא חזר, הודיעו לו. האם זה נכון.

אחד הנושים הוא בנק דיסקונט.

כשמר גורן נכבס - מה היה החוב לבנק, ומה החוב היום? מחוץ להלוואה הנוספת שניתנה בתקופה האחרונה.

פ. גרופר:

האם זה נכון, שבתקופה מסויימת,

הבעלים הציעו משקיע חוץ, שרצה

להשקיע את כל הכספים בכדי לכסות את כל החובות ולהבטיח 60 חדש של עבודה פעילה ואחזקת כל הפועלים עם חכנית שהוא בעצמו יוציא את כל התוצרת של המפעל?

מ. זהבי:

האם היה קשר בין הממשלה למועצת

הפועלים בזמן ארגון כל העניין.

כל ההחלטות שהיו בחדש ספטמבר ומגעים שהיו לנו, היו עם מזכיר מועצת הפועלים. הבעיה התעוררה בעקבות בעית העובדים. לא יכולים לקיים את הדבר הזה בלי מזכיר מועצת הפועלים. אני אמרתי, שניסינו לעסוק בהסבת עובדים עם משרד העבודה ביחד. משרד המסחר והתעשייה, כמשרד, אינו מופקד לא על נושא אבטלה ולא על נושא תשלומי שכר, רק על נושא התעשייה, והכספים שהזרמנו היו כדי לקיים את המפעל, לטובת העובדים. אם זה לא היה עניין של העובדים, לא היינו מזרימים כספים.

לכן, השאלה, האם היה כדאי?

זה לא היה כדאי. קיימנו את המפעל, מפני שהוא בעפולה, לטובת העובדים.

בקשר לתסקיר על המצב הכלכלי,

אין לנו מה להגיש.

לגבי פעילויות של מר גורן כנאמן,

אני יכול לומר, שהיתה אפשרות לממשלה, לבוא למנהל הקיים ולמר ליברמן ולהגיד להם: זהו המצב, חקחו כספים ותפעילו את המפעל. היות וחברה מעורבת

בחברה, ולא ידענו באיזה עניינים, מר ליברמן, מעורב עוד, רצינו שהכספים יהיו רק להפעלת המפעל "גר-יפה" בעפולה. לכן, מינינו את מר גורן להיות נאמן המפעל כדי שהוא יפעיל את המפעל. אמרנו לו, שאת הכספים אנחנו נותנים לו כדי שישלם שכר עבודה לעובדים וכל מה שקשור בהפעלת המפעל. לא היתה לו הוראה לפטר עובדים, כל עוד לא הוסבו למקצועות אחרים. אני מניח, שאם לא פרצה המלחמה בדיוק אז, הפעילות שלנו היתה יותר הדוקה. אני אבדתי כל קשר עם העניין כחוצאה מן המלחמה עד לחודש מרס 1974. הקשר ההדוק לא כל כך נשמר.

בקשר לשאלה, האם מר ליברמן הציע משקיע חוץ. אם יש לו הצעות, שיבוא ארצה ויגיד אותן. אנחנו נבדוק אותן לגופן. אני לא יכול, דרך כתבות, להודיע שיש לו משקיע. מר ליברמן, לא טרח לבוא הנה, לא טרח לראות מה קורה. פעם אחת הוא שלח את בנו, הוא ראה את כל העניין ועזב.

ה. זיידל: כמה השקיע מר ליברמן?

מ. זהבי: איני יודע.

פ. גרופר: כמה הממשלה השקיעה?

מ. זהבי: הממשלה השקיעה לפי חוק לעידוד השקעות הון. איני יודע בדיוק כמה. אם אתה רוצה לדעת, אני יכול להמציא לך נתונים.

מ. גורן: בקשר לפיטורים - מתחילת יוני,

המפעל הראה סימנים של מפולת. עד חדש יוני, המפעל עבד בקצב של 133 אלף תריסר גרביים לחדש. לאחר מכן, התמוטטו השווקים. נשארו כל הפועלים שהיו מועסקים במפעל, כשלמפעל היו הזמנות רק של 30 אלף תריסר גרביים לחודש. לא פוטר אף עובד אחד, אלא בתאום עם מועצת הפועלים וועד העובדים. על-מנת להקל את הנטל על המפעל, סוכם להוציא עובדים לחופשה ללא תשלום, והמצב כרגע הוא כזה. במידה והתפוקה תהיה יותר גדולה, אנחנו נחזיר אותם. מאחר שלא פוטר עובדים, לא התעוררה בעיה של פיטורים.

כאשר נכנס הכונס ב-7 לפברואר, תוך תאום פעולה עם מועצת הפועלים, פוטר עובדים. מבחינה חוקית יגיעו להם זכויות, כאשר יממשו את הזכויות.

בענין תשלום שכר - כאשר באתי, המפעל היה חייב לעובדים למעלה מ-6 שבועות שכר. כאשר עזבתי, נשארו חייבים 5 שבועות. במשך כל השנים היה מקובל, שמשלמים משכורת ב-15 לכל חודש. כאן הוחלט על כינוס נכסים, זה היה ב-7 לחודש. זו הסיבה שהמשכורת נכנסה לתקופה שהיה כונס נכסים.

ג. תמיר: אני רוצה לענות על שלש שאלות.

לשאלתו של ח"כ לין, אם היתה אזהרה ע"י רואה חשבון. מבחינה עובדתית, איני יודע. גם אם לא היתה אזהרה, זה היה מפורסם בעתונות, שהמפעל עומד בפני התמוטטות.

א. לין: לפני זה.

ג. תמיר: אני מוכן לבדוק את זה.

לגבי השאלה אם עובדים קבלו את המגיע להם. אלה שפוטר.

לחופשה ללא תשלום יצאו קרוב ל-200 אנשים. העובדים האלה שנשלחו לחופשה ללא תשלום, הם, דווקא, לא פרובלמטיים. כי סכום הפיצויים שלהם הוא קטן, והם במקרה לא קבלו, כי כונס הנכסים לא רשאי לשלם. הם יקבלו את מלוא הכספים שמגיע להם.

אני מצטער שאנחנו גלשנו והויכוח התמקד למשכורת של 5 שבועות. לא זאת הבעיה שלנו. זה סכום קטן. אנחנו פה באנו, למעשה, להשמיע לכם, מבחינה עובדתית, את המצב כמו שהוא ולטכס עצה איך לצאת מן המצב האומלל שהעובדים לא יכולים לקבל, למרות שרוצים לשלם להם.

בענין זה, לא שאנחנו צד שני של העובדים, אלא אנחנו באותו צד של העובדים. אנחנו מחפשים אתם עצה לאורך הדרך. אמרתי להם, שזה לנגד עינינו. הבעיה היא בעיה, ואין אנחנו יכולים לפתור אותה. לפעמים החיים יותר חזקים מהחוק, והם מקדימים את החוק.

מה קרה בעבר? בעבר, כשמכרו מפעל והיו בעיות כאלה, אמרו לקונה, מראש, אתה צריך להציע X לירות. אתה קונה גם פועלים. פה נדרוש איזשהו סכום במסגרת המכירה ונשריין אותו למטרה הזאת.

בעבר נעשו דברים כאלה, ואני אמרתי להם תמיד, אם המפעל יימכר, אנחנו רואים את הענין שלכם לנגד עינינו. אנחנו ננסה למצוא פתרון, כמו שהיה בעבר. זה מצב לא בריא. זה מצב לא טוב. היום, במסגרת החוק, אין לו פתרון. הוא לא מציאותי, לפי דעתי, אין ספק, שהתיקון יכול לבוא רק מהבית הזה. פה נשאלת השאלה, האם אפשר לפעול רטרואקטיביה.

בוודאי שלא.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

ג. תמיר: בענין הזה, נצטרך הרבה רצון טוב. כשאינן פתרון במסגרת החוק, צריך למצוא את הפתרון על-יד החוק. בוודאי תהיה המלצה מוועדה זו. אם נותנים לפועלים, אז יבואו נושים מובטחים, ויש סכנה שכל הנושים האחרים יקימו צעקה.

לכן, אני אומר, שבדברים האלה, זה רק ענין של רצון טוב, עבודה שקטה. לנסות בזמן המכירה למצוא פתרון.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אנחנו הרחבנו את כל הדיון על דברים מסויימים ולעיקר לא הגענו.

ל. דיציאן: אני רוצה לפנות לכוונס הנכסים. גם אם היית כונס נכסים והתעוררה בעיה צודקת אנושית של כלל העובדים מצד אחד, ומצד שני, עמדו בנקים גדולים ומפעלים גדולים. אם הם יקבלו, לא את כל מה שמובטח, ביחד עם רבית פיגורים, אז יכולים גם ללחוץ על אנשים שהם מובטחים ויש להם זכות קדימה, אפילו מס-הכנסה. מפעל שפשט את הרגל, מס-הכנסה יכול לוותר ולפחות את זה שמגיע לעובדים, ואני מדבר על התקופה הזאת שהם עבדו, את 5 השבועות האלה, שזה יהיה המינימום שהם יוותרו על זה לטובת העובדים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: הבעיה איננה רק זאת. מר תמיר בעצמו אומר, שזו איננה הבעיה העיקרית. נניח, של-5 השבועות ימצא פתרון בדרך שאתה אומר, או בדרך אחרת, הבעיה היא לגבי אותו סכום של חצי מליון לירות ורבע מליון לירות של פיגור בתשלומים של 5 חדשים להבטחת זכויותיהם של העובדים שבינתיים נפגעות.

אני יכולה להבין רצון טוב. אני לא יודעת של מי. לכן, הזמנתי לכאן את איש האוצר. משרד האוצר, לא יוכל לפטור את עצמו. אני בטוחה, במידה שיהיה רצון טוב, גם של משרד המסחר והתעשייה, בעצה אחת עם משרד האוצר, ימצא סכום של 3/4 מליון לירות בכדי לכסות את מה שצריך. לעובדים אין שום מקורות אחרים. אין מי שיחזיר להם את מה שמגיע לקרנות הביטוח. זו חובה המוטלת עלינו לעשות את זה, ואנחנו לא יכולים לפטור אתכם מאחריות זו לגבי העובדים.

לגבי החוק ותיקונו, זו סוגיה שניה ונטפל בה. אין שום ספק, שהגיע הזמן לתקן את החוק, לא רק מבחינת הסכומים, אלא גם מבחינת סדר העדיפויות המוקנות בחוק. יש מקום לשקול את זה מחדש. את זה נקיים בהמשך הדיון עם משרד המשפטים, בכדי שהם ישמעו את הבעיות שמתעוררות סביב ענין של פשיטות רגל.

על כן, אני אומרת, מר לאור, האם אתה יכול לתת לנו איזושהי מחשבה, איזו דרך. בכל זאת, בעבר עשיתם את זה. נקח את "אוסטוקרס" "קייזר אייליץ"; לא הפקרתם את העובדים. מדוע, שהדבר הזה לא יעשה גם פה. אלה לא סכומים גדולים. אני זוכרת, שלגבי "אוסטוקרס" הסתכם הדבר במליונים, ובכל זאת, האוצר מצא את הדרך יחד עם משרד המסחר והתעשייה, כדי לכסות את מה שקשור לעובדים.

כאן, הפניה של כולנו אליכם, ומבקשים אתכם למצוא את הדרך הנאותה, כדי לכסות את הסכום הזה של 3/4 מליון לירות.

אם אין לכם תשובה היום, אני לא אלהץ עליכם. אתם רוצים במסגרת יותר מצומצמת, נעשה את זה ביחד עם נציגי משרד המסחר והתעשייה ומועצת הפועלים.

מר לאור:
ראשית, אני רוצה להצטרף למה שאמרו, כמעט כולם, בדבר הצורך בתיקון החוק. מצב של אינפלציה ברמת ההכנסה, מחייב עדכון של הרכה חוקים.

י. יודיץ: יש ענין עקרוני של סדר עדיפות.

מר לאור: וגם ענין של הסכום, ואיך נקבע הסכום.

עוד הערה - ענין הבנקים. כאן, מנפנפים בבנקים כנושה עיקרי. למשל, בנק לפיתוח התעשייה, אלה כספי המדינה. אם הבנק לא מקבל את הכסף זה מומן ממסים.

אין ספק, שיש מקום למצוא דרך לפצות את העובדים באם לא נגיע להסדר נאות בזמן מכירת המפעל. אני מוכן, שנשב עם משרד העבודה וכל הנוגע בדבר, כדי למצוא דרך לסייע לעובדים.

יש אבחנה במידת הפגיעה של העובדים. יש עובדים שיפסיקו לעבוד במפעל, ויש עובדים שימשיכו לעבוד במפעל. אני חושב, מי שממשיך לעבוד במפעל, בעקבות כל המאמצים שהממשלה עושה ובעקבות כל הסכומים שמזרימה, הפגיעה שלו לא רצינית. היא מתבטאת במשכורת שלא קיבל וזכויות סוציאליות שהופסקו בעבר. לנושא הפיצויים, אני חושב, שפה נהיה פחות גמישים. לגבי פיצויים לעובדים שעוזבים, כרגע, איני רואה אפשרות שהאוצר יעשה הסדר שינתנו דברים מעבר לחוק. יכולות להיות השלכות חמורות לדבר, הן לגבי נושים אחרים. החוק מחייב אותנו, עם כל זה שאנחנו יודעים שהחוק לא הגיוני. הוא מגביל אותנו.

המו"מ עם האוצר, לדעתי, יהיה אחרי שנלמד את הנושא יותר טוב. נבדיל במידת הפגיעה של העובדים השונים ובמסגרת החוק.

ה. זיידל: ראשית כל, יושב פה היועץ-המשפטי של ההסתדרות, ולא שמענו אותו.

אני, היום, שמעתי מהעובדים דבר חמור מאד. אני רוצה להציע לפנות אל היועץ המשפטי להסתדרות, כדי לדאוג למשפחה הקונקרטית, שהיא נפגעת ולהחזיר לה את כל הזכויות. כך נדע, שפתרנו בינתיים בעיה אחת והמשפחה לא חסבול.

מקרה ספציפי זה לא הובא לידיעתנו,
ואנחנו, בהחלט, נטפל בו בתשומת-

ג. חמיר:

לב מיוחדת.

שמענו כל מה ששמענו. לוועדי
העובדים יש מועצת הפועלים, ואני

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בטוחה שהעניין יוסדר. אני, לא במקרה אמרתי שנשב אח"כ על עניין זה, יחד
עם מועצת הפועלים, משרד העבודה ומשרד האוצר. אנחנו רוצים לצאת מן
הסבך. אתה לא צודק, מר לאור, מבחינה זאת של העובדים. יכול להיות,
שיש אבחנה מסויימת. אבל, כאשר מישהו קונה מפעל ומקבל את העובדים, הוא
מקבל אותם כעובדים חדשים ולא מוכן לקחת אותם עם כל הזכויות של העבר.

הדבר החשוב ביותר הוא עניין
רבע מליון לירות שצריך להזרים לקרנות הביטוח, כדי להבטיח את הזכויות
הללו. אין מי שיעשה את זה. בינתיים, נמצא דרך זו או אחרת עד שיימצא
קונה ותהיה התחשבות עם הקונה.

אנחנו נשב בת"א ביחד עם האוצר,
כדי למצוא פתרון לבעיות הללו. בקשר להמשך הדיון לגבי תיקון החוק,
אנחנו נשב עם נציג משרד המשפטים ונגיע לסיכומים בעניין זה.

בזה סיימנו את הישיבה להיום.

תודה רבה. ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00